

Beethoven i el focus musical de Londres

Segurament els noms d'Ignaz Moscheles, George Smart, Johann Peter Salomon, Ferdinand Ries o Charles Neate no signifiquen gaire per al públic d'avui, però al seu moment van ser músics reconeguts que, juntament amb d'altres, van estar relacionats directament amb Beethoven i amb la difusió de la seva obra a Londres.

Se sol relacionar Beethoven fonamentalment amb la vida musical vienesa, però a Londres hi havia un cercle de músics que treballaven perquè la seva obra fos coneguda, editada i interpretada de la millor manera possible a la ciutat. Alguns d'ells eren fundadors de la London Philharmonic Society, institució que li encarregaria la *Novena Simfonia*. Ahora, l'estil musical i pianístic d'alguns d'ells va ser decisiu per al llenguatge de Beethoven.

De fet, Londres va exercir una influència fonamental en la construcció de la història musical del moment, especialment en l'evolució del llenguatge pianístic. Al voltant del 1800 era una gran ciutat amb una vida cultural trepidant. Tot i l'agitació del moment –el continent estava immers en tota mena de revolucions i guerres–, la música s'hi estava desenvolupant extraordinàriament. Editorials, fabricants d'instruments, cicles de concerts, classes i encàrrecs d'obres musicals omplien la vida diària d'un ampli teixit social. A causa de la seva peculiar situació política, social i financera, Londres atreia i acollia músics de tot el continent i va impulsar extraordinàriament la seva activitat. Alguns músics i constructors de pianos, com ara Dussek, Erard, Pleyel o fins i tot Ferran Sor, s'hi van instal·lar uns anys. Molts fugien dels seus propis països per motius diversos. A Londres hi trobaven feina, llibertat i reconeixement i molts van viure-hi els seus millors anys. D'altres, com ara Cramer o Clementi, s'hi van establir gairebé tota la vida.

Van acabar formant un corrent pianístic d'impacte en el futur, que actualment coneixem com la London Pianoforte School, que també va influir enormement en el pianisme i la composició de Beethoven.

El més veterà d'ells i considerat el seu fundador era l'italià Muzio Clementi, que a més de músic va ser editor i constructor de pianos a la ciutat. Durant un llarg viatge per Europa va conèixer Beethoven, amb qui va signar un contracte editorial que faria que moltes obres fossin editades a Anglaterra abans que al continent (vegeu l'article [La relació entre Beethoven i Clementi, un capítol poc conegut](#)). Això passava el 1807, i a partir d'aquesta data el seu contacte no es va aturar mai, ja que Clementi va seguir editant i difonent la seva música a Londres. Ell mateix va dirigir moltes simfonies del compositor amb la London Philharmonic Society, de la qual era un dels fundadors.

Regent Street i la Philharmonic Society de Londres el 1825.

Aquesta institució va néixer per prioritzar la música instrumental de qualitat i per ser interpretada amb excel·lència. Ja des del 1813, el seu inici, va estar sempre lligada a la música de Beethoven. Tot i ser encarregada a Londres, la *Novena Simfonia* es va estrenar a Viena el 1824. L'any següent es va interpretar a Londres a càrrec de la Philharmonic Society, dirigida per Sir Georges Smart, un director de prestigi i músic molt connectat al compositor.

Retrat de Sir George Smart, per William Bradley (esquerra) i d'Ignaz Moscheles, per Wilhelm Henselt, 1832 (dreta).

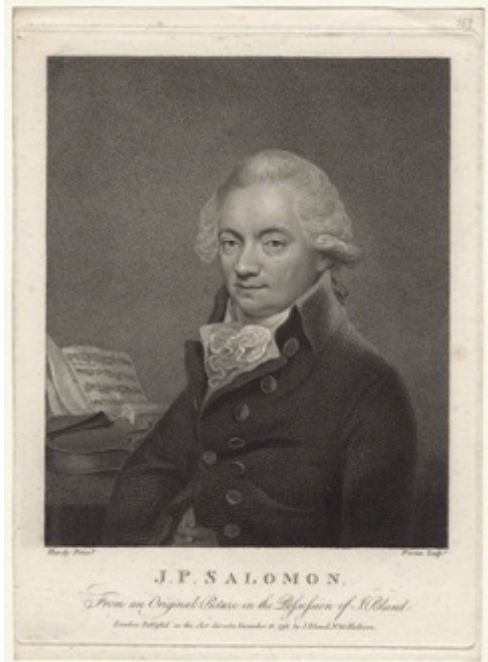
Ignaz Moscheles (al piano) i Sir George Smart, per Robert Lee (Londres, 1838).

Després d'alguna interpretació més, el 1837 Ignaz Moscheles la va dirigir i a partir de llavors es va programar amb més regularitat. Moscheles, pianista i compositor txec, va viure a Londres del 1820 al 1846. Va ser amic de Beethoven i va mantenir sempre contacte amb ell. Va dirigir l'estrena londinenca de

la *Missa Solemnis* i també va traduir la biografia de Beethoven d'Anton Schindler a l'anglès.

Alhora, altres membres fundadors de la Philharmonic Society també estaven relacionats amb Beethoven: J. B. Cramer, J. P. Salomon o Charles Neate. Posteriorment Ferdinand Ries també hi col·laboraria. Tots ells van influir en el fet que els lligams entre la institució i Beethoven s'estrenyessin. Encara que Beethoven havia manifestat el desig de visitar la ciutat, no va poder anar-hi mai.

La seva relació amb molts d'aquests músics també era d'amistat. Dos d'ells, Salomon i Ries, havien nascut a la mateixa ciutat que ell, a Bonn. El pare de Ferdinand Ries havia estat mestre de Beethoven i el mateix Ferdinand era alumne de Beethoven i temporalment el seu secretari. Durant els anys que Ries va viure a Londres també va dur alguns assumptes entre Beethoven i la Philharmonic Society.

Ferdinand Ries, per Mayer (esquerra), Johann Peter Salomon, per Thomas Hardy (centre) i Johann Baptist Cramer, per William Sharp (dreta).

El compositor i violinista Johann Peter Salomon era un personatge de referència a la ciutat londinenca pel que fa a la gestió musical. El seu epitafi el recorda així: *“Va dur Haydn a Londres el 1791 i el 1794”*. Quan va morir, Beethoven en va dir: *“la mort de Salomon m’afligeix perquè era un home noble que recordo des de la meva infantesa”*.

Johann Baptist Cramer era nascut a Alemanya, però ja de molt petit va viure a Londres, va ser alumne de Clementi i estava molt vinculat a la ciutat. Va conèixer Beethoven a Viena en el transcurs d’una gira i el compositor va quedar impactat per la seva tècnica pianística, fet que el va impulsar a millorar la seva pròpia.

El londinenc Charles Neate també es va relacionar amb Beethoven a Viena i de retorn a casa va dur música seva a la London Philharmonic Society. Després es va seguir escrivint amb Beethoven i va tocar per primer cop a Anglaterra els concerts de piano tercer i cinquè.

Altres músics també influents per a la música de Beethoven van ser l’anglès George Frederick Pinto, l’irlandès John Field o el txec Jan Ladislav Dussek, que va col·laborar amb el fabricant de pianos Broadwood.

John Field, per Carl Mayer (c. 1835) sobre Anton Wachsmann (esquerra) i Jan Ladislav Dussek, per Wilhelm Arndt, 1800, (dreta).

Beethoven va apreciar molt el tipus de piano anglès. El 1817 el fabricant Thomas Broadwood li va regalar un dels seus exemplars, que va valorar extraordinàriament. És possible que Broadwood pensés que el so especialment potent dels seus pianos podria ser positiu per al problema auditiu del compositor, a qui havia conegut personalment a Viena.

John Broadwood, el fundador de l'empresa (esquerra) i el seu fill, Thomas, que va tractar amb Beethoven, per Henry Edridge (dreta).

Aquest és el viatge que va fer el piano de Londres a Viena. Era habitual enviar els pianos per transports marítims o per canals i rius i aprofitar rutes comercials, ja que era més segur, econòmic i sense trontolls. De Trieste a Viena va haver d'anar en carruatge.

(c) Imatge de J.J. Gutiérrez.

Un cop a Viena, el va desembalar el constructor de pianos Streicher, i el pianista i compositor londinenc Cipriani Potter, que llavors era a la ciutat, va ser el primer a provar-lo.

Piano Broadwood de Beethoven.

Després aquest piano va pertànyer a Franz Liszt i actualment és al Museu Nacional Hongarès de Budapest.

El febrer del 1827, Beethoven, ja malalt, va contactar amb l'amic Moscheles demanant ajut econòmic (curiosament va dirigir el seu desesperat intent a Londres i no a Viena, que era on vivia). També va escriure a George Smart i Johann Andreas Stumpff, un constructor de pianos i arpes establert a Londres, els quals van obtenir de la Philharmonic Society un avançament de diners per a ell, tot i que ja va ser massa tard, perquè Beethoven moria uns dies després.

A Londres es recorda la relació entre Beethoven i la London Philharmonic Society amb aquesta placa:

Placa commemorativa de l'estrena de la *Novena Simfonia* de Beethoven a Londres.

Per saber-ne més:

-Arthur Searle. *The First British Performances of Beethoven's 'Choral' Symphony: The Philharmonic Society and Sir George Smart*. The Electronic British Library Journal. 4492 eBLJ Article 4 New version, 2010:eBLJ Article.

<https://www.bl.uk/eblj/2010articles/pdf/ebljarticle42010.pdf>

-*The Beethoven Broadwood celebrates two Anniversaries*. World Piano News.

The Beethoven Broadwood Celebrates Two Anniversaries

-John Cernelley. *George Smart and Nineteenth-century London Concert Life*. Boydell & Brewer, 2015. Music in Britain, Vol. 12.

-David Rowland. *Early Keyboard Instruments: A Practical Guide*. Cambridge University Press. 2001.

-Nicholas Temperley. *London and the Piano, 1760-1860*. The Musical Times, Vol. 129, No. 1744 (jun., 1988), p. 289-293. Published by: Musical Times Publications Ltd.

-Alexander L. Ringer. *Beethoven and the London Pianoforte School*. The Musical Quarterly, Vol. 56 No. 4. Oct. 1970.

-Classic fm. Digital Radio:

<https://www.classicfm.com/composers/beethoven/broadwood-piano/>

-*The History of the Philharmonic Society of London. History of the Philharmonic Society of London 1813-1912: A Record of a Hundred Years' Work in the Cause of Music*. Myles Birket Foster.

Imatge destacada: Dedicatòria de Beethoven a la London Philharmonic Society a la partitura de la *Novena Simfonia*.